

PAIKUSE PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA

Üldosa

Paikuse 2003

Sisukord

Sissejuhatus	3
Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid	5
Õppe- ja kasvatustöö korraldus	7
Pädevuste kujundamine ja õppekava läbivad teemad.....	9
Õppe ja kasvatusprotsessi kujundamise ning õpitulemuste hindamise alused.....	21
Õpiprotsessi hindamise alused.....	28
Arvestusliku hindamise alused.....	28
Kokkuvõtva hindamise alused.....	29
Hinnete pärandamise põhimõtted.....	29
Hindeline arvestus.....	29
Kooli õppesuunad ,valikained ja nende valimise põhimõtted.....	31
Projektide kavandamine ja läbiviimine.....	32
Tundide jaotus klassiti	33
I kooliastme tunnijaotusplaan.....	34
Õppetegevus I kooliastmel.....	34
II kooliastme tunnijaotusplaan.....	36
Õppetegevus II kooliastmel.....	36
III kooliastme tunnijaotusplaan.....	39
Õppetegevus III kooliastmel.....	40
Nõuded õpetaja töökavale	42
Klassijuhatajatöö eesmärgid.....	43
Klassijuhatajatöö eesmärgid I kooliastmel.....	44
Klassijuhatajatöö eesmärgid II kooliastmel.....	46
Klassijuhatajatöö eesmärgid III kooliastmel.....	47
Õpilaste nõustamine ,õpiabi osutamine.....	48
Õppekava uuendamise kord.....	53
LISA nr.1 Õpetaja töökava.....	54
LISA nr. 2. Klassijuhataja aruanne tööst klassiga.....	55
LISA nr. 3 Tunnivaatluskava.....	57
LISA nr. 4 Hinnang atesteeritava õpetaja tööle.....	58
LISA nr. 5 Kooli üldtööplaan (nädala plaan).....	60
LISA nr. 6 Õppe - ja kasvatustöö sisekontrolli plaan.....	61

Sissejuhatus

Paikuse Põhikooli õppekava (edaspidi õppekava) määrab kindlaks kooli õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, õppekava põhimõtted, omandatavad pädevused, õppekorralduse alused, õppesuunad, kohustuslikud õppeained ja tunnijaotusplaani, nõuded kooliastmete ja kooli lõpetamiseks.

Kooliõppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument. Kooli õppekava koostamisel on kool lähtunud riiklikust õppekavast ja koolikollektiivi kokkuleppes kooli õppesuundade ja eripära kohta, arvestades piirkondlikke vajadusi, lastevanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.

Õppekava koostamine ja arendamine on olnud õpilaste ja õpetajate; õpetajate ja juhtkonna, kooli hoolekogu; kooli ja lastevanemate, kooli omaniku, teiste õppeasutuste ja organisatsioonide koostöö riikliku õppekava üldosa mõtestamisel ja ainekavade koostamisel. Õppekava koostamise ja arendamise käigus on korraldatud seminare, koolitusi ja ajurünnakut. Selles töös osalesid kõik pedagoogid. Õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.

Õppekava ülesanne on toetada kõigi õpilaste integreerumist Eesti ühiskonnas, arvestades nende erivajadusi, päritolumaa kultuuritraditsioone ning õpilaste rahvuslikku identiteeti. Õpetaja koostab õppekava üldosa ja ainekava alusel igal õppeaastal töökava kõikidele klassidele, kus ta õpetab. Klassi töökavas täpsustatakse kooli ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja -materjale ning õpetajatevahelist koostööd.

Õppekava koosneb üldosast, ainekavadest ja läbivatest teemadest.

Üldosas esitatakse:

- kooli õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ja korralduse alused;
- õppesuunad;
- läbivad teemad, nende käsitlemise põhimõtted;
- kooli tunnijaotusplaani klassiti;
- valikainete (valikkursuste) loendid ja valimise põhimõtted;
- ülekooliliste, koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted;
- hindamise korraldus;
- nõuded õpetaja töökavale;
- õpilaste nõustamine, õpiabi osutamine;

- klassijuhatajatöö eesmärgid

Ainekavades esitatakse kooliastmeti

- aine õppe-eesmärgid
- õppetegevus
- aine õppesisu ja seos läbitavate teemadega ja integratsioon teiste õppeainetega
- nõutavad õpitulemused ehk ainepädevus
- õppekirjandus (lisana igal õppeaastal eraldi)

Läbiva teema kohta esitatakse õppe-eesmärgid ja kujundatavad pädevused kooliastmeti.

Kooliastmed on järgmised:

- I kooliaste – 1.–3. klass;
- II kooliaste – 4.–6. klass;
- III kooliaste – 7.–9. klass;

Paikuse Põhikooli õppekava koosneb neljast vihikust:

I.Üldosa

II.Ainekavad

III. Hindamine

IV. Õppekirjandus

Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

Õppekava koostamisel ja arendamisel lähtutakse põhikooli ja gümnaasiumi riiklikust õppekavast.

Paikuse Põhikool seisab rahvuse ja kultuuri säilimise ja arengu eest, kuid toetab Eestis elavate rahvusvähemuste kultuurilist identiteeti, Eestis elavate rahvaste vastastikust mõistmist ja koostööd ning arvestab Eesti suundumust integreeruda Euroopas.

Inimese terviklik areng on kooli kõrgeim siht ja väärtus. Erinevate maailmakäsitustega kokku puutudes määratleb inimene end ning võtab endale vastutuse oma elukäigu kujundamise eest. Kõige olulisem on toetada inimese püüdlust edasi areneda, analüüsida omaenda ja teiste kogemusi ning õppida õppima, sest muutuv maailmas vananevad teadmised kiiresti. Koostööoskused, käitumiskultuur ning eetilised loovad eeldused elus toimetulekuks ning ühiskonnaelus orienteerumiseks.

Kooli moto on: Paikuse Põhikool - **kindel algus sinu elule**. Meie missioon on luua kõigile koolis õppida soovivatele õpilastele hea õpikeskkond põhihariduse omandamiseks ning jätkusuutliku ja integreerumisvõimelise ühiskonnaliikme arenguks.

Paikuse Põhikool täidab oma missiooni ja annab õpilastele head haridust, arvestades ühiskondlikke ja hariduspoliitilisi suundumusi.

Eesti keel ja kirjandus, inglise keele ning matemaatika tasemest sõltuvad noorte edasiõppimisvõimalused, kuid hindame kõigi teiste riikliku õppekava kohustuslike ainete ja kooli valikainete tähtsust inimese kujunemisel küpseks isiksuseks, kes orienteerub nii päevapoliitikas kui minevikus, oskab luua seoseid ja mõelda loogiliselt, käsitleb end looduse osana ja tunneb vastutust. Kool peab oluliseks keelte- ja suhtlemisoskuse, IKT-alaste pädevuste, meeskonnatöö ning loovuse arendamist inimese kiiremaks integreerumiseks ühiskonnaellu.

Paikuse Põhikool eesmärgid missiooni täitmisel prioriteete arvestades on saavutada:

- õpimotivatsiooniga õpilaskond;
- kvalifitseeritud ja meeskonnatööle orienteeritud personal;
- kooli ja kodu järjepidev koostöö;
- paindlik õppekava;
- ladus õppetöö korraldus;
- õpilaste erinevaid võimeid ja huvisid arvestav õppetööväliline tegevus;
- tugevad traditsioonid;
- puhtad ja valgustatud ning nõuetekohaselt sisustatud õpperuumid;

- kaasaegsed õppevahendid

Kooli õppe- ja kasvatustöö üldeesmärk on isiksuse kujunemine, kes:

- suhtub heasoovlikult kaasinimestesse, austab nende vabadust ja väarikust
- soovib ja oskab teha konstruktiivset koostööd
- toetab aktiivselt ühiskonna demokraatlikku arengut
- austab ja järgib seadusi, on teadlik oma kodanikukohustustest ja -vastutusest
- tunneb end oma rahva liikmena ja kodanikuna ning seotuna Euroopa ja kogu inimkonnaga
- tunneb ja austab oma rahva kultuuri ning omades ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub neisse eelarvamustevabalt ning lugupidavalt
- hoiab loodust, elab ja tegutseb keskkonda ning loodusressursse säästes
- usaldab ennast, on väarikas ja enesekriitiline
- tunneb end vastutavana oma elukäigu eest
- juhindub oma valikutes ja tegudes eetika alusväärtustest: inimelu pühadus, vägivallast hoidumine, vabadus, õiglus, ausus, vastutus
- on tundlik esteetiliste väärtuste suhtes, kujundab oma ilumeelt
- väärtustab terveid eluviise, arendab oma vaimu ja keha
- mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele
- püüab mõista asjade tähendust, nähtuste põhjusi ja seoseid
- on motiveeritud õppima ja oskab õppida
- tuleb toime muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas
- mõistab töö vajalikkust inimeste ja ühiskonna arengus

Õppe- ja kasvatustöö korraldus

Paikuse Põhikool on piirkonnakool.. Koolis rakendatakse traditsioonilist aineõpet

Paikuse Põhikool õppesuundadeks on info-kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) ning inglise keel, et anda noorele inimesele oskused ja valmisolek toimetulekuks 21. sajandi ülikiiresti arenevas ühiskonnas, kus olulisteks märksõnadeks on informatsiooni valdamine ja läbilöögiõskus.

Õppekava koostamisel, piirkondliku koostöö kujundamisel, kooli ja klassi tasandil õpetust kavandades ja õppeprotsessi korraldades lähtub kool järgmistest üldistest põhimõtetest:

- loome tingimused iga õpilase individuaalseks arenguks ja kaasame vanemad kasvatusprotsessi ning lapse arengut ja õpinguid puudutavate küsimuste arutamisse;
- varieerime õpetust õpilase individuaalsetest võimetest ja vajadustest lähtuvalt, arvestades kõigile õpilastele kehtestatud üldiseid nõudeid:
- peame oluliseks õpilase õpihuvi hoidmist ja toetamist;
- õppesisus on esindatud inimkonna, Euroopa, Eesti, sh Eestis elavate rahvusvähemuste kultuur;
- õppe- ja kasvatusprotsess pakub mitmekesiseid õpikogemusi, õpetus on süsteemne ja terviklik, õpetus ja kasvatus tasakaalus;
- õppimisel-õpetamisel on keskne probleemide tõstatamine ja lahendamine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine; teadmisi käsitatakse ajas arenevate ja muutuvatena;
- õppekava on avatud pidevaks edasiarendamiseks ja korrigeerimiseks vastavalt muutustele ühiskonnas ja teadustes.

Kool peab oma õppe- ja kasvatustööd korraldades arvestama järgmiste iseärasustega:

- kooli õpilaste arv lähema 3-5 aasta ei vähene ja seoses sellega klassikomplektide arv suureneb
- kooli ja elukoha vahetusega seoses tekib eriti teismelistel lastel hulk lisaprobleeme, millega kool peab aitama neil toime tulla;
- Pärnu lähedus pakub lisavõimalusi (head võimalused huvitegevuseks, sportimiseks, vaba aja veetmiseks)
- Pärnu lähedus tekitab lisaprobleeme (sageli koole vahetavad õpilased, anonüümsus, vastuolus seadustega)

Õppe- ja kasvatustööd korraldades lähtub kool järgmistest kooli vajadustest ja piirkonna iseärasustest tulenevatest põhimõtetest:

- Kõik õpilased alustavad inglise keele õpinguid alates 3. klassist nelja rühmatunniga nädalas ja alates 5. klassist moodustatakse õpperühmad, kus süvendatult õpetatakse inglise keelt.
- Matemaatikat, eesti keelt õpetatakse rühmatundides vastavalt vajadustele ja võimalustele;
- Arvutiõpetus on kooli õppekavas kas ringitunnina või kohustusliku ainenähtena alates 4. klassist.

Pädevuste kujundamine ja õppekava läbivad teemad

Pädevus on teadmistel, oskustel ja väärtustel põhinev suutlikkus teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Kool loob õpilastele tingimused üldpädevuste, õppeainepädevuste ja valdkonnapädevuste saavutamiseks. Kõik pädevused on õppekavas täpsustatud kooliastmeti.

Õppekava taotleb õpilastel järgmiste üldpädevuste kujunemist:

- õpipädevus – suutlikkus sobivat õpistiili kasutades juhtida oma õpitegevust: end õppimisele häälestada, motiveerida, otsida vajalikku teavet, omada ülevaadet oma teadmistest, suhestada oma teadmise teiste inimeste looduga ja luua uus teadmine, jälgida ja hinnata oma mõtte- ja õpitegevust;
- tegevuspädevus – suutlikkus näha probleeme ja neid lahendada, oma tegevusi kavandada, seada tegevuseesmärke ja näha ette oodatavaid tulemusi, valida tegevusvahendeid, tegutseda, hinnata oma tegevuste tulemusi; koostööoskused;
- väärtuspädevus – suutlikkus tajuda oma seotust teiste inimestega, oma ja muude rahvaste kultuuriga, loodusega, inimese looduga, hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohalt;
- enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, mõtestada oma tegevusi ja käitumist ühiskonnas, kujundada end isiksusena.

Õppeainepädevus kujuneb saavutatud õpitulemuste alusel. Taotletavad õppeainepädevused määratletakse ainekavas kooliastmeti.

Üldpädevuste ja õppeainepädevuste ning õpetuse integratsiooni tulemusena kujunevad õpilasel ulatuslikumad valdkonnapädevused. Kooli ülesandeks on toetada järgmiste valdkonnapädevuste kujunemist:

- looduspädevus – suutlikkus orienteeruda elus- ja eluta looduse nähtustes, nendega seonduvates seaduspärasustes, loodusteaduslikes teadmistes ja mõtteviisides; loodushoidlik ellusuhtumine. Looduspädevuse kujunemisel tähtsustuvad

õppeainetena loodusõpetus, geograafia, bioloogia, keemia, füüsika, läbiv teema *Keskkond ja säästev areng*;

- sotsiaalne pädevus – suutlikkus orienteeruda ühiskonnaelus; kaasaja ning mineviku ühiskondlike nähtuste ja arengute mõistmine, valmisolek toetada demokraatlikke muudatusi ühiskonnas. Sotsiaalse pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena ühiskonnaõpetus, ajalugu, geograafia, inimeseõpetus, kirjandus, kunst, muusika; läbivad teemad *Keskkond ja säästev areng, Turvalisus ning Tööalane karjäär ja selle kujundamine*;
- refleksiooni- ja interaktsioonipädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast ja inimestevahelisi suhteid vastavalt kultuurinormidele, valida sobivat käitumisviisi, järgida terveid eluviise, lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ja inimsuhetes tekkivaid probleeme. Refleksiooni- ja interaktsioonipädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena inimeseõpetus, kehaline kasvatus, ühiskonnaõpetus, ajalugu, filosoofia, kirjandus, geograafia, bioloogia, läbivad teemad *Turvalisus ning Tööalane karjäär ja selle kujundamine*;
- kommunikatiivne pädevus – suutlikkus keele vahendusel mõista, talletada, edastada, vahetada, tõlgendada ja luua tekste. Kõige laiemalt tähendab kommunikatiivne pädevus suutlikkust suhelda erinevates situatsioonides ning teemadel suulises ja kirjalikus vormis. Pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena eesti (vene) keel, kirjandus, võõrkeeled; kõik õppeained oma mõistestiku ja tekstidega, läbiv teema *Infotehnoloogia ja meedia*;
- tehnoloogiapädevus – suutlikkus mõista tehnoloogia arengust tingitud muutusi inimeste töö- ja eluviisis, toimida kaasaja kõrgtehnoloogilises maailmas, olla säästlik ressursside kasutaja. Pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena tööõpetus, loodusained, matemaatika, ajalugu, ühiskonnaõpetus, läbivad teemad *Keskkond ja säästev areng, Tööalane karjäär ja selle kujundamine ning Infotehnoloogia ning meedia*;
- kultuuripädevus – suutlikkus orienteeruda kultuuris, nautida kunstiloomingut, kasutada kunstivahendeid loominguliseks eneseväljenduseks ja -teostuseks. Kultuuripädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena kirjandus, eesti (vene) keel, võõrkeeled, ajalugu, muusika, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus, läbiv teema *Infotehnoloogia ning meedia*;

- matemaatikapädevus – suutlikkus opereerida mis tahes objektidega sel viisil, et vaadeldakse nendevahelisi suhteid ja nende mudeleid formaliseeritult. Matemaatikapädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena matemaatika, loodusõpetus, füüsika, keemia, läbiv teema *Infotehnoloogia ning meedia*

Õpilase üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist toetab õpetuse integratsioon. Õpetuse integratsioon saavutatakse läbivate teemade, temaatiliste rõhuasetuste, mitmekesiste õppeülesannete ja viiside abil.

Õpetuse integratsioon eeldab kokkulepitud õppekorralduse ja hindamis põhimõtete järgimist, õpetajatevahelist koostööd pädevuste konkretiseerimisel, õpetuse eesmärkide püstitamisel, õppesituatsioonide loomisel ja eri ainetele ühiste probleemide ja mõistestiku määratlemisel.

Läbivad teemad puudutavad õpilase isiksuse ja sotsiaalse arengu seisukohalt olulisi eluvaldkondi, mida ükski õppeaine eraldi ei käsitle.

Läbivad teemad, nende käsitlemise põhimõtted Paikuse Põhikoolis

Õpetuse integratsioon toetab õpilase üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Õpetuse integratsioon saavutatakse läbivate teemade, temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ja viiside abil.

Õpetuse integratsioon aluseks on Paikuse Põhikooli õppekavas esitatud kokkulepete järgimine õppekorralduse ja hindamis põhimõtete osas, õppekavas konkretiseeritud pädevuste ja õpetuse eesmärkide elluviimisel, õppesituatsioonide loomisel ja eri ainetele ühiste probleemide käsitlemisel.

Läbivad teemad puudutavad õpilase isiksuse ja sotsiaalse arengu seisukohalt olulisi eluvaldkondi, mida ükski õppeaine eraldi ei käsitle.

Läbivate teemade õpetamise eesmärk on kujundada teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumisnorme valdkondades, millel on kokkupuutepunkte paljude õppeainetega.

Paikuse Põhikooli õppekava läbivad teemad on:

- 1)keskkond ja säästev areng;
- 2)tööalane karjäär ja selle kujundamine;
- 3)infotehnoloogia ning meediaõpetus;
- 4)turvalisus.

Temaatilised rõhuasetused on kooliastmeti erinevad, arvestades õpilase elukogemusi. Lähtutakse mina/meie suhtest ümbritsevaga: kodu, kodupaiga ja seal elavate inimestega, paikkonnaga, Eesti, Euroopa, maailmaga.

Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu kooli tegevuse kaudu: ainekavade, kooli mikrokliima, juhtimise ja majandamise kaudu. Õpetajal on õpimotivatsiooni loov, hoiakuid kujundav ning ea- ja jõukohast õppekeskkonda loov roll. Eelistatud on õppevormide mitmekesisus, õppimine kogemuse kaudu: rühmatööd, projektid, ekskursioonid, arutelud, individuaalsed ülesanded, kodutööd, loovülesanded jne. Õpetaja isiklik eeskuju hoiakute ja töö- ning suhtlemisoskuste osas omab määravat tähtsust.

Keskkonda ja säästvat arengut käsitletakse kolmest aspektist: looduskeskkond, sotsiaalne keskkond, s.h majanduskeskkond ja kultuurikeskkond. Teema õpetamisega seatakse eesmärk kujundada õpilaste keskkonnateadlikkust, kasvatada keskkonnahoidliku tarbijat. Kujundatakse pädevusi elada pidevalt muutuvast keskkonnas nii, et ka järgmistel põlvkondadel säilib võimalus kasutada ressursse. Arendatakse õpilaste sotsiaalseid oskusi demokraatlikus ühiskonnas toimetulekuks.

Kutsesuunitlustöö eesmärgiks koolis on aidata õpilastel omandada teadmisi iseendast, töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust. Karjääri planeerimist vaadeldakse elukestva muutuste, õppimise ja otsustamise protsessina.

Infotehnoloogia kasutamise oskus on üks põhilisi töö tõhustamise vahendeid, sellest on saanud kaasaegse infoühiskonna oluline kirjaoskus, mille riigi arengu ja kodanike sotsiaalse mobiilsuse tagamiseks peavad omandama kõik õpilased. Kool võib õpetada informaatikat ka eraldi õppeainena, kuid see ei asenda infotehnoloogiat ainekavu läbiva teemana.

Meediaõpetusega antakse tervikpilt meediaga seotud põhitõdedest, kujundatakse pädevused meedias orienteerumiseks. Kasvatatakse kriitilist meediatarbijat, kes ei lase ennast manipuleerida ning kel on vajadus ja harjumus endale meediast vajalikku teavet hankida. Meediaõpetust läbiva teemana õpitakse III kooliastmes .

Turvalisuse teema on suunatud ohu ennetamisele ning hädaolukordades õige käitumise kujundamisele. Ohuna käsitatakse nii looduskeskkonnast kui ka inimeste, sh inimese enda väärast käitumisest tulenevaid ohtusid. Kujundatavad pädevused puudutavad õnnetuste ennetamist, uimastipreventsiooni ja liiklust ning käitumist nende valdkondade probleemidega kokkupuutel.

KESKKOND JA SÄÄSTEV ARENG

1. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *keskkond ja säästev areng* õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) omandab teadmisi loodusest kui terviklikust süsteemist ja inimese, kultuuri ning sotsiaalse keskkonna vastastikustest seostest, nende sõltuvusest looduslikest eeldustest ja kohalikest tingimustest;
- 2) teadvustab inimese sõltuvuse loodusvaradest ja -ressurssidest;
- 3) teadvustab keskkonna- ja globaalprobleeme, on keskkonnaküsimustega tegelemisel vastutustundlik;
- 4) teadvustab sotsiaalse keskkonna mitmetahulisust;
- 5) mõistab ja hindab keskkonda säästvat eluviisi;
- 6) omandab keskkonda hoidvad väärtushinnangud ja käitumisnormid, osaleb keskkonnaettevõtmistes.

2. Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb huvi looduse vastu;
- 2) suhtub loodusesse ja kaasinimestesse austusega;
- 3) oskab näha inimtegevuse mõju loodusele, teadvustab end tarbijana;
- 4) hoiab oma kodukoha loodust ja ehitisi;
- 5) tunneb oma koduümbruse keskkonnaprobleeme, püüab toimida keskkonda hoidvalt ning vältida enda ja teiste tervise kahjustamist.

6. klassi lõpetaja:

- 1) omab teadmisi loodusest kui osasüsteemide tervikust;
- 2) teab loodusvarade ja energia säästva kasutamise vajadusest;
- 3) tunneb kodukoha ja Eesti keskkonnaprobleeme, teab keskkonnast tingitud tervisehäireid ja nende ennetamise võimalusi;
- 4) oskab hinnata enda ja teiste keskkonda mõjutavat tegevust ja käitumist, näeb inimestevaheliste suhete osa sotsiaalse keskkonna kujundamises;
- 5) oskab hinnata oma vee- ja elektritarbimist, korrigeerib oma käitumis- ja tarbimisharjumusi keskkonnahoidlikel eesmärkidel;
- 6) esitab ja põhjendab oma keskkonda puudutavaid seisukohti;
- 7) on motiveeritud osalema kooli keskkonnaettevõtmistes;

- 8) suhtub austusega teistesse kultuurikeskkondadesse;
- 9) väärtustab säästvat tarbimisviisi.

Põhikooli lõpetaja:

- 1) väärtustab looduslikku mitmekesisust;
- 2) oskab hinnata keskkonna esteetilist väärtust;
- 3) tunneb loodus- ja keskkonnakaitse aluseid;
- 4) mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid,
- 5) mõistab, et looduskeskkond on inimühiskonna arengu alus;
- 6) oskab hinnata inimtegevuse võimalusi ja tagajärgi erinevates looduslikes tingimustes, eelistab keskkonnasõbralikke tooteid ja materjale;
- 7) omab teadmisi kohalikest, regionaalsetest ja globaalsetest keskkonnaprobleemidest;
- 8) oskab kujundada arvamust keskkonnatemaatika kohta, seda põhjendada, keskkonnaprobleemide üle arutleda ja väidelda;
- 9) kasutab keskkonda puudutavat teavet kriitiliselt ja loovalt;
- 10) tunneb oma kodanikuõigusi ja -kohustusi ning piiranguid keskkonnaküsimustega tegelemisel;
- 11) toimib keskkonda, sh sotsiaalset keskkonda säästvalt, oskab vältida ja vähendada keskkonda kahjustavat tegevust.

TÖÖALANE KARJÄÄR JA SELLE KUJUNDAMINE

1. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *tööalane karjäär ja selle kujundamine* õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tutvub erinevate ametite/elukutsetega, saab teavet muutustest töömaailmas ning nendest lähtuvatest tulevikuprognosidest;
- 2) teadvustab oma huvid, võimed, oskused, mis võimaldab adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- 3) arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, meeskonna- ja infotööoskusi jm, et kujundada valmisolek töömaailma sisenemiseks, elukestvaks õppimiseks ning karjääriotsuste tegemiseks;

2. Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab töö tähtsust;
- 2) mõistab töö ja elukutse seoseid;
- 3) teab isa ja ema (hooldajate, pereliikmete) ameteid;

- 4) teab kodukohas esinevaid ameteid ning mõistab nende tähtsust;
- 5) oskab kasutada raha lihtsamates tehingutes ning teab raha ja töötasu seoseid;
- 6) suudab järgida koostegutsemise reegleid;
- 7) osaleb oma klassi kutsesuunitlusalastes ettevõtmistes

6. klassi lõpetaja:

- 1) õpib tundma erinevaid elukutseid;
- 2) mõistab erinevate elukutsete vajalikkust ühiskonnale
- 3) mõistab teadmiste ja hariduse seost elukutsetega;
- 4) tegeleb oma huvide ja võimete uurimisega;
- 5) mõistab suhtlemis- ja koostööoskuste vajalikkust;

Põhikooli lõpetaja:

- 1) on kujundamas realistlikku pilti iseendast (huvid, võimed, isiksuseomadused, väärtushinnangud, oskused);
- 2) oskab hinnata oma eeldusi, soove ja võimalusi karjäärivalikute tegemisel;
- 3) tunneb huvi haridustee jätkamise võimaluste vastu, oskab selle kohta infot koguda, süstematiseerida ja analüüsida;
- 4) omab teadmisi kohaliku tööturu kohta;
- 5) mõistab hariduse, elukutsete ja ametite vahelisi seoseid;
- 6) mõistab ameti ja eluviisi vahelisi seoseid;
- 7) mõistab töömaailma muutumise ja eluaegse õppimise kontseptsiooni;
- 8) oskab karjääriotsuste tegemisel näha alternatiive.

INFOTEHNOLOOGIA JA MEEDIAÕPETUS

Infotehnoloogia läbiva teemana

Infotehnoloogiapädevuste kujundamine üldhariduskoolis ei ole seotud ühegi konkreetse riist- ja tarkvaraplatvormi, valmistajafirma ega tarkvarapaketi.

1. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *infotehnoloogia* õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- 1) mõistab infotehnoloogia kasutamise seostuvaid majanduspoliitilisi, sotsiaalseid ja eetilisi aspekte;
- 2) omandab infotehnoloogiavahendite iseseisva kasutamise oskused.

2.Põhikooli lõpetaja pädevused

Põhikooli lõpetaja:

- 1) oskab vilunult ja efektiivselt käsitseda arvuti sisendseadmeid (hiir, klaviatuur), väljundseadmeid (printer, monitor) ja püsimäluseadmeid (diskett, CD-ROM, kõvaketas);
- 2) tunneb ja oskab kasutada operatsioonisüsteemi graafilist kasutajaliidest;
- 3) oskab kasutada kohtvõrku ja hallata oma dokumendifaile;
- 4) oskab infotehnoloogiast rääkides kasutada korrektset emakeelset terminoloogiat, kirjeldada lihtsamaid tark- ja riistvaraga seotud probleeme;
- 5) käitub infotehnoloogiat kasutades eetilisel ja korrektsel, on teadlik infotehnoloogia väärkasutuse tagajärgedest;
- 6) käsitseb riist- ja tarkvara vastutustundlikult ja säästvalt;
- 7) oskab kirjeldada infotehnoloogia rolli ühiskonnas ja selle tähtsust kutsevaliku seisukohalt;
- 8) kavandab, loob ja esitab infotehnoloogia abil nii iseseisvalt kui ka koostöös kaasõpilastega esteetiliselt vormistatud sisukaid tekste, multimeedia esitlusi, kuulutusi jms;
- 9) kasutab infotehnoloogiat efektiivselt informatsiooni hankimiseks ja õppimisega seotud eesmärkidel suhtlemiseks, valib antud ülesande/probleemi lahendamiseks sobiva vahendi;
- 10) mõistab Internetist leitud info kriitilise hindamise vajalikkust (õigsuse, sobivuse, ammendavuse ja objektiivsuse aspektidest);
- 11) oskab infotehnoloogia abil teha lihtsamat statistilist analüüsi (sagedused, keskmised, diagrammid).

Meediaõpetus

1. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *meediaõpetus* õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- 1) õpib nägema seoseid meedia osade vahel, meedia funktsioneerimise põhjusi ja tagajärgi;
- 2) eristab avalikku ja privaatset elusfääri, omandab teadmised nende toimimise printsiipidest;
- 3) õpib meedias orienteeruma, meediat lugema, vaatama ja kuulama; näeb inimeste asendit ja rolle tänapäeva meediasüsteemis;
- 4) omandab oskuse meedia manipuleerimist läbi näha;
- 5) kujundab vajaduse ja harjumuse suhelda erinevate meedialiikidega: trükimeediaga, elektroonilise meediaga, suulise meediaga;
- 6) omandab teadmised erinevate meediatekstide funktsioonidest ja ehitusest ning oskused ise olulisemaid meediatekste koostada.

2. Põhikooli lõpetaja pädevused

Põhikooli lõpetaja:

- 1) oskab eristada meediaväljaandeid: kohalikku ja üleriigilist ajakirjandust, üldväljaandeid ja eriväljaandeid, teabe- ja meelelahutusajakirjandust ning oskab sellele vastavalt erinevaid meediaväljaandeid kasutada;
- 2) oskab tajuda ja lahus hoida tegelikku ja kujutlusmaailma, avalikku ja privaatset elusfääri;
- 3) oskab lugeda, kuulata ja vaadata kõige olulisemaid meediažanreid ja leida nende põhisoõnumit: uudist, arvamusalugusid, meelelahutust, praktilist infot;
- 4) oskab vaadata ja mõista fotosid ja illustratsioone ajakirjanduses;
- 5) oskab selekteerivalt ajalehte lugeda;
- 6) oskab kasutada meediat praktilise teabe allikana: eristada reklaami toimetuse materjalist ja leida reklaamist talle vajalikku teavet;
- 7) oskab kasutada elektroonilist meediat: mõistab, et Internet on avalik sfäär, oskab leida internetist vajalikku teavet, kasutada portaale ja ajalehtede Interneti-väljaandeid;
- 8) tunneb meedia põhilisi eetikareegleid ja oskab ära tunda nende rikkumist.

TURVALISUS

1. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema turvalisus käsitlemisega taotletakse, et õpilane:

- 1) õpib ennetama ja vältima ohuolukorda sattumist;
- 2) õpib käituma ja tegutsema võimalikus ohuolukorras;
- 3) õpib tundma ohuallikate olemust ja võimalikku tekkemehhanismi;
- 4) õpib kasutama enesekaitsevahendeid;
- 5) teadvustab seaduste vajalikkust turvalisuse korraldamisel ning seaduste täitmise tähtsust; teab, et seaduste rikkumisele järgneb vastutusele võtmine;
- 6) kujundab tauniva hoiaku uimastite tarbimise suhtes;
- 7) omandab teadmised ning oskused uimastitega seotud situatsioonides toimetulekuks;
- 8) teab oma õigusi ja kohustusi liiklusolukordades nii jalakäijana kui ka liiklusvahendi juhina, kujundab hoiaku turvaliselt liigelda.

2. Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- 1) teab hädaabi numbrit, oskab ohust teatada;
- 2) teab, kuidas koolis teavitatakse ohust, kooli väljapääsude asukohti, oskab hoonest evakueeruda;
- 3) teab tuleohutusmärkide tähendust ja tuletõrje päästevahendite asukohti;
- 4) teab tulekahjude tekke sagedasemaid põhjusi, tulekahjude võimalikke tagajärgi ja ennetamise võimalusi;
- 5) teab looduslikke ohte;
- 6) oskab käituda veekogudel ja basseinis;
- 7) oskab käsitseda majapidamis- ja olmeelektronikat ning -seadmeid;
- 8) teab mürgistest ainetest ja kiirgusohutusest, oskab seda vältida;
- 9) oskab ennast kaitsta päikesepõletuse eest;
- 10) oskab käituda tundmatute asjadega;
- 11) teab lõhkekehade kaasnevaid ohte, oskab õigesti käituda lõhkekeha leiu korral;
- 12) teab, et pommiähvarduse tegemine on kuritegu;
- 13) mõistab, et igaüks vastutab ise oma käitumise eest;
- 14) teab, et ravimeid kasutatakse vastavalt ettekirjutusele;
- 15) teab, et on olemas tervist ohustavaid aineid, oskab neist keelduda;
- 16) tunneb käitumisreegleid tänaval, saab aru liiklusreeglite vajalikkusest;

- 17) oskab valida tee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- 18) oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- 19) tunneb sõidukite ja jalakäijate liiklemise iseärasusi märjal, libedal, lumisel teel;
- 20) teab ohtusid oma kooliteel, oskab neid kirjeldada, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- 21) oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 22) teab jalgrattaga sõitmise nõudeid, oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks turvalist kohta;
- 23) teab turvavahendite kasutamise vajalikkust ning oskab neid kasutada.

6. klassi lõpetaja:

- 1) oskab aidata ohtu sattunud inimesi, nii et oleks tagatud iseenda ohutus;
- 2) oskab tulekahju korral käituda ning kasutada esmaseid tulekustutusvahendeid;
- 3) teab, kuidas tulekahju tekib ja areneb, teab tulekahju kustutamise põhireegleid;
- 4) teab kütteseadmete tuleohutusnõudeid, oskab teha tuld küttekoldes ja looduses (metsas, põllul, aias jne);
- 5) teab ujumisel ja veesõidukite kasutamisel vajalikke ohutusnõudeid, oskab kasutada päästevahendeid;
- 6) tunneb enam levinud ohtlike ainete ja kiirguse toimet tervisele;
- 7) teeb vahet looduslike ja tehiskiirgusallikate vahel, tunneb rahvusvahelist kiirgusohumärki;
- 8) teab olmekemikaalide mõju inimorganismile;
- 9) teab pommiähvardusega kaasnevat reaalselt ohtu, oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- 10) teab pommiähvarduse tegemisega kaasnevat vastutusest;
- 11) teab pürotehniliste vahendite kasutamisega kaasnevat võimalikust ohust;
- 12) teab, et suitsetamine, alkoholi jt uimastite tarbimine on tervisele kahjulik ja ebaseaduslik;
- 13) teab, et uimastite tarvitamise ja müügiga seotud seadused on loodud inimese tervise ja turvalisuse kaitseks, suhtub uimastitega seotud tegevustesse kui seadusega keelatuks;
- 14) teab, et sõltuvuse kujunemine on protsess, mis mõjutab üksikindiviidi ja nende peresid;
- 15) teeb kaalutletud otsuseid ja käitub kehtestavalt uimastitega seotud situatsioonides, suhtub välistesse mõjudesse kriitiliselt;
- 16) oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;

- 17) teab liiklusmärkide tähendusi;
- 18) teab reguleerimata ristmiku ületamise reegleid nii jalakäijana kui ka juhina (jalgratturina, mopeedijuhina);
- 19) teab, et pidurdus- ja peatumisteede pikkus sõltub sõiduki kiirusest, tee- ja ilmastikuoludest (vihm, lumi, jää);
- 20) teab liiklustraumade põhjusi, oskab kasutada turvavahendeid.

Põhikooli lõpetaja:

- 1) oskab hinnata leegist, kuumusest ja suitsust tekkivat ohtlikku olukorda;
- 2) teab, kuidas ja millega erinevaid põlenguid kustutatakse; oskab väikseid tulekoldeid kustutada;
- 3) teab tuleohutuse tagamiseks rakendatavaid meetmeid;
- 4) teab esmaabi põletuse ja mürgituse korral;
- 5) oskab ohtlike ainetega kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest;
- 6) teab, kuidas käituda suurõnnetuse korral;
- 7) teab ioniseeriva kiirguse mõju elusorganismidele, selle kasutusalasid; tunneb ioniseeriva kiirguse eest kaitsmise meetodeid;
- 8) teab tervist tugevdavaid ja tervist kahjustavaid tegureid ning terviseriske, stressiga toimetuleku võimalusi;
- 9) teab uimastite kuritarvitamise tagajärgi;
- 10) käitub uimastitega seotud situatsioonides vastutustundlikult; oskab ära tunda uimastist põhjustatud käitumist, kaaslast toetada uimastiprobleemide ilmnemisel;
- 11) teab jalakäija ja sõitja kohustusi, käitub neile vastavalt;
- 12) teab, millised on juhi kohustused ning õigused;
- 13) teab nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile;
- 14) oskab tegutseda õnnetuse korral.

Õppe- ja kasvatusprotsessi kujundamise ning õpitulemuste hindamise alused

Paikuse Põhikooli õppekavas esitatud üldpädevuste saavutamise õppemeetodite valiku kaudu.

Paikuse Põhikoolis toimub üldpädevuste saavutamise kaasajastatud õppemeetodite valiku kaudu. Õppemeetodite valiku otsustab klassi- või aineõpetaja. Õppemeetodite valikuga tagatakse kõigi üldpädevuste saavutamine.

I kooliaste üldpädevuste saavutamise õppetunnis õppemeetodite valiku kaudu:

Pädevused	Õpilase individuaalne töö	Kodutööde tegemine	Referaadi koostamine	Essee koostamine	Uurimustöö teostamine	Rühmatöö	Õpikoda	Loeng	Vestlus	Diskussioon	Selgitus	Demonstreerimine	Harjutamine	Mängud	Õppekäik	Projektope	Probleemõpe
suhtub endasse positiivselt	+	+	+		+	+											
on viisakas, täidab lubadusi		+				+	+	+	+	+				+	+	+	
suhtub hoolivalt asjadesse, sest teab, et need on loodud inimeste tööga						+	+								+		
käitub loodust hoidvalt						+					+	+		+	+		
hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest, tahab olla terve	+	+	+				+								+		
tahab olla aus ja õiglane, mõistab <i>oma-võõras-ühine</i> tähendust					+		+										
mõistab, et inimeste soovid ja võimalused on erinevad, tunnustab kaaslaste õigust olla erinev			+			+			+	+				+	+		
teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida						+	+		+	+							
hindab oma perekonda, klassi ja kooli, oskab olla		+				+			+						+	+	

hea kaaslane																			
tunneb ja austab oma kodupaika, kodumaad, riiki, Eesti riikluse sümboleid ja nendega seostuvaid käitumisreegleid; teab oma rahvuslikku kuuluvust, suhtub oma rahvusesse lugupidavalt																			
tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest	+	+			+														
oskab ilu märgata ja hinnata																			
hindab loovust, tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja -tegevusest																			
püüab konflikte rahumeelselt lahendada																			
oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid, nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada, lugeda lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti	+																		
oskab ohutult liigelda, vältida ohtlikke olukordi, ohuolukorras abi kutsuda; teab, kuhu oma murega pöörduda																			
oskab käivitada ja kasutada lihtsamaid arvutiprogramme	+	+																	
oskab õppida üksi ja koos teistega, paaris ja rühmas; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada	+	+	+																
oskab koostada päevakava ja seda järgida, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ja puhkamise vahel	+																		
oskab end häälestada õppeülesandega toimetulemisele, oma tegevusi õppeülesande täitmisel mõtestama	+	+	+																

II kooliaste üldpädevuste saavutamine õppetunnis õppemeetodite valiku kaudu:

Pädevused	Õpilase individuaalne töö															
	Kodutööde tegemine	Referaadi koostamine	Essee koostamine	Uurimustöö teostamine	Rühmatöö	Õpikoda	Loeng	Vestlus	Diskussioon	Selgitus	Demonstreerimine	Harjutamine	Mängud	Õppekäik	Projektope	Probleemõpe
teab oma tugevaid ja nõrku külgi, püüab selgusele jõuda oma huvides ja püüdlustes	+	+	+	+		+						+			+	
on leidnud endale sobiva harrastuse, omab üldist ettekujutust töömaailmast				+									+	+	+	+
peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne, tunneb vastutust oma tegude eest	+	+			+	+								+	+	
on seaduskuulekas, järgib ühiselu norme														+		
tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi, mõistab kompromisside vajalikkust			+	+	+	+		+	+	+			+		+	
suhtub inimestesse eelarvamusteta; seisab iseenese ja teiste väarikuse eest, hoidub vägivallast					+	+		+	+				+	+	+	
hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena, õpilasena; püüab leida lahendusi kodus, koolis ja sõpruskonnas tekkinud probleemidele		+			+	+	+		+						+	
tunnetab end oma rahvuse liikmena, oma riigi kodanikuna								+	+					+		
suhtub lugupidavalt teistesse rahvastesse ja nende kultuuridesse								+	+					+		
väärtustab kunstiloomingut, soovib end kunstivahendite abil väljendada	+				+									+		

väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest					+			+	+			+			+		
väärtustab säästvat eluviisi	+	+	+	+	+												
oskab teha koostööd, tunnustab ja aitab kaaslasi, hindab enese ja kaaslaste töö tulemusi, täidab rühmas erinevaid rolle						+	+							+		+	
oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida vajalikku teavet erinevatest allikatest, teavet tõlgendada, kasutada, edastada	+		+		+	+											+
oskab teha vahet faktil ja arvamusel, tunneb ja kasutab lihtsamaid põhjustajärg-, eesmärk-vahend-seoseid nähtuste kirjeldamisel ja seletamisel	+				+							+					+
oskab kasutada arvutit ja Interneti suhtlusvahendina, oskab arvuti abil vormistada tekste	+	+	+	+	+												
oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, tunneb õpivõtteid, oskab neid kasutada vastavalt õppeülesande iseärasustele	+	+	+	+	+	+	+						+	+	+	+	+
oskab oma tegevust kavandada ja hinnata, oma eksimusi näha ja tunnistada, on valmis oma tegevust korrigeerima	+				+												+
Oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta				+	+	+		+	+	+	+						+

III kooliaste üldpädevuste saavutamine õppetunnis õppemeetodite valiku kaudu:

Pädevused	Õpilase individuaalne töö	Kodutööde tegemine	Referaadi koostamine	Essee koostamine	Uurimustöö teostamine	Rühmatöö	Loeng	Vestlus	Diskussioon	Selgitus	Demonstreerimine	Harijutamine	Mängud	Õppekäik	Projekte	Probleemõpe
on adekvaatse enesehinnanguga, tunneb oma võimeid, huvisid, kavandab neist lähtuvalt oma õpitee, arvestades ka tööturu suundumusi	+											+				
on avatud enesearendusele			+	+	+											+
on oma riigi lojaalne kodanik, omab põhiteadmisi ühiskonnast ning riiklusest, nende toimimisest, kodanikuõigustest ja -kohustustest; teab, et seaduste mittetundmine ei vabanda õigusrikkumist			+	+		+								+		
austab väarikust ja inimõigusi, hoidub vägivallast, oskab sellele vastu seista						+			+				+			
väärtustab maailma kultuurilist mitmekesisust, oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas				+		+			+					+		
väärtustab kultuuri ja inimese loovust, oskab hinnata kunsti ja soovib end kunstivahendite abil väljendada	+													+		
väärtustab säästvat eluviisi; oskab näha inimtegevuse mõju loodusele	+	+	+	+					+							
väärtustab terveid eluviise, hoolitseb oma vaimse ja füüsilise tervise eest							+	+						+		
oskab õppida: seada	+						+									

õppimise eesmärged, valida ja kasutada sobivaid õpivõtteid, hinnata oma õpitegevust																		
oskab näha põhiseoseid looduses, looduse, inimtegevuse ja tehnoloogia seoseid							+										+	+
tunneb tähtsamaid sotsiaalse manipuleerimise viise, mõistab meediatekstidele kriitilise lähenemise vajalikkust								+	+	+	+							
oskab nähtusi, olukordi ja probleeme analüüsida ja üldistada, selle tulemusi oma tegevuse kavandamisel, valikute tegemisel ja hindamisel rakendada					+													+
püüab teha teadlikke valikuid, näha ette valiku tagajärgi					+													+
oskab üldjoontes kavandada ühistegevuse eesmärged ja eesmärkideni jõudmiseks vajalikke tegevusi, jaotada tööülesandeid, koostada ajakava						+												+
oskab iseseisvalt kasutada arvutit õppimis- ja töövahendina, on omandanud põhikoolilõpetaja tehnoloogiaalased pädevused	+		+	+	+													+
oskab suhelda, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, rühmas arutleda							+				+	+						
oskab oma arvamust kujundada, põhjendada, kaitsta, vajadusel muuta				+	+	+	+	+	+	+	+							+
oskab kasutada eri märgisüsteeme informatsiooni vastuvõtmiseks, talletamiseks, tõlgendamiseks, edastamiseks ja loomiseks			+				+						+					

Hindamise korraldus

Õppimine on elukestev protsess, mille teadvustatus ning eesmärgistatus sõltub õppija east ja individuaalsest eripärast. Õppimine toimub mängu ja matkimise, vaatluse ja mõtestamise, elamuse ja kogemuse, harjutamise ja katsetamise, meeldejätmise ja loomise kaudu. Elukestva õppimise kui elustiili kujundamiseks on oluline õppija sisemine motivatsioon.

Õppe- ja kasvatusprotsess on eesmärgistatud, arusaamisega õppimine ja seda suunav, nõustav, analüüsiv ning hindav õpetamine ja kasvatamine nende tegevuste vastastikustes seostes. Õpilased võtavad võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, kavandamisest ja hindamisest. Õppimine võib toimuda reaalses või virtuaalses keskkonnas.

Õppe- ja kasvatusprotsessi käigus õpivad õpilased:

- olemasolevaid teadmisi ja oskusi kasutama, seoseid nägema;
- küsima, teada saama, uusi teadmisi ja oskusi omandama;
- tegutsema; oma intellekti, fantaasiat, emotsioone kasutama; looma, konstrueerima, katsetama;
- ennast arendama, õppimist õppima;
- õppima üksi või koos teistega, jälgides ja hinnates enda ja kaaslaste tegevust;
- probleeme lahendama, valikuid tegema, otsustama väidete õigsuse üle, vaidlema, argumenteerima, kaitsma oma seisukohti;
- oma mõttetegevust ja õppimist jälgima ning juhtima

Õpitulemuste hindamine on osa õppe- ja kasvatusprotsessist. Hinnatakse nõutavate õpitulemuste saavutatust, teadmiste ja oskuste omandatust. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

Hinne annab teavet õpilaste õpiedukusest, kajastades teadmisi, oskusi teadmisi rakendada, analüüsivõimet, väljendusoskust ja iseseisva töö oskust, motiveerib õpilast sihikindlamalt õppima, toetab õpetaja tegevust õpilase arendamisel. Hindes ei tohi kajastuda õpilase käitumine ja suhted kaasõpilaste ja õpetajatega. Õpetaja vastutab hinde objektiivsuse eest.

Õpitulemuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab klassi- või aineõpetaja õppeaasta või kursuse algul. Hindamine toimub 5-pallisüsteemis. 1. klassis antakse õpilastele sõnalisi hinnanguid.

Hinnetest teavitatakse õpilaste kodusid õpilaspäeviku, hinnetelege ja klassitunnistuse kaudu.

1. 2.-9. õpilastele kirjutab klassijuhataja hinnetelege välja veerandi keskel ja saadab selle õpilaspäeviku vahele kinnitatuna koju. Õpilane toob selle vanema allkirjaga varustatult klassijuhatajale tagasi. .
2. Tunnistused saavad 2.-9. klassi õpilased iga veerandi lõpus.
3. 1. klassi õpilased saavad kaks korda aastas hinnangulise tunnistuse

Õpiprotsessi hindamise alused

1. Arvestatakse üksiktulemust, aga ka õpilase aktiivsust tunnis.
2. Õpiprotsessi hindamise vormid ja meetodid valib õpetaja ja tutvustab neid õppeaasta algul õpilastele ja vajadusel ka lastevanematele.

Arvestusliku hindamise alused

1. Arvestuslik hinne on hinne tervikliku aineosa eest, arvestusliku hindamise meetodid valib õpetaja ja nendeks võivad olla kontrolltöö, test, suuline arvestus, essee, referaat, kõne, väitlus, esitlusprogramm või ka hinne vihiku või töövihiku eest arvestusliku perioodi vältel.
2. Õppeveerandiks planeeritud tööd, mille eest pannakse arvestuslik hinne, teeb õpetaja õpilastele teatavaks õppeveerandi alguses. Klassi arvestuslike tööde kava asub arvestustööde tabelis, õpilaste jaoks on see välja pandud klassi teadetetahvlile. Arvestuslike tööde tabel on väljapandud ka kooli koduleheküljel.
3. Arvestuslikult hinnatava ülesande täitmine on kõigile õpilastele kohustuslik.
4. Osalemist ainealastel koolivälistel üritustel (olümpiaadid, konkursid) võib võrdsustada ühe arvestusliku hindega.
5. Arvestuslike tööde hindamisel võetakse soovitatavalt aluseks järgmine skaala:
  - a. 90 –100% - hinne “5”
  - b. 70 –89% - hinne “4”;
  - c. 50 – 69% - hinne “3”;
  - d. 25 – 49% - hinne “2”;
  - e. 0 – 24% - hinne “1”.
6. Arvestusliku töö tulemused on õpetaja kohustatud teatama õpilasele hiljemalt järgmise töönädala jooksul (v.a. juhul, kui õpilane puudub).
7. Protsessihinnete alusel võib õpetaja välja panna ühe arvestusliku hinde.
8. Arvestuslik hinne tähistatakse klassipäevikus tähega “A” ja eraldatakse sinise joonega.

Kokkuvõtva hindamise alused

1. Kokkuvõttev on veerandi-, poolaasta-, -või aastahinne.
2. Kokkuvõttev hinne tugineb arvestuslikele hinnetele s.o. nende osakaal on suurem võrreldes protsessihinnetega.
3. Veerandi-, poolaasta- ja kursusehinne pannakse välja vähemalt kolme arvestusliku hinde alusel.
4. Kokkuvõtva hinde võib välja panemata jätta, kui õpilane on puudunud üle 50% vastava aine tundidest. Sel juhul pannakse kokkuvõttev hinne välja uue veerandi (poolaasta, kursuse) esimese kahe nädala jooksul.
5. Kõiki aineid hinnatakse 5-pallisüsteemis.

Hinnete parandamise põhimõtted

1. Mitterahuldava protsessihinne parandamine ei ole kohustuslik, kuid võib toimuda kokkuleppel õpetajaga.
2. Mitterahuldava või sooritamata arvestusliku töö on õpilane kohustatud parandama või järele sooritama kokkuleppel õpetajaga üldjuhul kümne tööpäeva jooksul, kuid mitte veerandi viimasel nädalal.
3. Kokkuleppes mittekinnipidamisel kirjutab õpetaja klassipäevikusse “-”, või “1/” “2/”, töö positiivsel sooritamisel arvestatakse viimast hinnet.
4. Märge “x” tehakse juhul, kui õpilane oli arvestusliku töö ajal tunnis, kuid ei esitanud tööd “x/”, sellisel juhul kehtivad nõuded 2. ja 3. Kui õpilane ei ole sooritanud nõutavat arvestustööd õigeaegselt, arvestatakse x nagu hinnet”1”
5. Protsessihinnete alusel väljapandav arvestuslik hinne ei kuulu parandamisele.

Hindeline arvestus

Põhikooli 8. õpilased sooritavad õppeaasta lõpul ühes õppeaines hindelise arvestuse, mille hinne kantakse klassitunnistusele ja seda arvestatakse aastahinde panekul.

7. klassis sooritatakse hindeline arvestus inglise keeles

1. Hindeline arvestus võib olla:
  - a. kirjalik (kontrolltöö, test, essee, referaat, uurimus vms.);
  - b. suuline (arvestuspileti küsimustele vastamine, ettekanne, kõne vms.);
  - c. praktiline (laboritööde tsükkel, võimlemiskava, kunsti- või tarbeese vms.).
2. Hindelise arvestuse võib sooritada õppeaines, mida on õpitud vähemalt 35 tundi
(1 kursus)

3. Hindelise arvestuse aine valib õpilane hiljemalt 20. detsembriks, kinnitades oma valikut allkirjaga.
4. Õppeaine hindelise arvestuse sooritamiseks valib õpilane. Hindelise arvestuse vormi leidmisel tuleb leida nii õpilast kui õpetajat rahuldav tulemus, õpetajapoolne keeldumine peab olema põhjendatud. Arvestada tuleb õpilase individuaalseid võimeid ja oskusi.
5. Uurimistöö tegemist juhendab õpetaja või kooliväline spetsialist.
6. Hindelise arvestuse aine muutmine on üldjuhul keelatud v.a. erandjuhud:
  - a. õpilase haigestumine, mille tagajärjel ei saa ta antud õppeaines arvestust sooritada (oskusained);
  - b. õpetaja puudumine;
7. Hindelise arvestuse võib õpilane sooritada rohkem kui ühes õppeaines, et tekiks võimalus kontrollida tema teadmisi ja oskusi aastahinde väljapanekuks.
8. Kui hindeline arvestus hõlmab enam kui ühte õppeainet, siis hinnatakse õpilast kõikides ainetes.
9. Hindelise arvestus sooritatakse õppeaasta viimasel õppenädalal vastava graafiku alusel, haigestumisel esitab õpilane arstitõendi, mille alusel võimaldatakse tal arvestus sooritada hiljem.
10. Hindelise arvestuse sooritamne mitterahuldavale hindele kantakse tunnistusele.
11. **Hindelise arvestust ei pea sooritama õpilane, kes antud õppeaines on saavutanud maakondlikul I- III koha või vabariiklikul aineolümpiaadil I–XII koha.**
12. Hindelise arvestuse vormi võib muuta õpilase ja õpetaja vastastikusel kokkuleppel mitte hiljem kui III veerandi lõpus.

Kooli õppesuunad, valikained ja nende valimise põhimõtted

Põhikooli ja gümnaasiumi õppeained jagunevad kohustuslikeks õppeaineteks ja valikõppeaineteks. Kool kujundab oma õppesuuna valikainete, valikkursuste ja mõne õppeaine süvaõppe kaudu, arvestades oma võimalusi ja õpilaste soove. Paikuse Põhikooli õppesuunad on:

- info-kommunikatsioonitehnoloogia (IKT)
- inglise keel

IKT õppesuuna eesmärk on motiveerida õpilasi, kes tunnevad arvutimaailma vastu sügavat huvi ja seovad isikuomaduste ja huvide tõttu oma tuleviku eeldatavalt elukutsega, mis baseerub eelkõige mõttetgevusel (näit. IKT-ala töötaja, mingi kitsama eriala spetsialist, mitmesuguse teadus- ja uurimistöö tegija, ökonomist, insener, arhitekt, tootmisjuht jne.)

Projektide kavandamine ja läbiviimine

Kool kavandab ja viib läbi järgmisi projekte:

- õppe-eesmärgilised- aine-ja üldpädevuste arendamiseks
- klassidevahelised – õppeaasta algul kavandatud mitme klassi ühisüritused (lektorid klassijuhatajatundides, nõustamiskeskuste külastamine, ühised ekskursioonid, õppe-eesmärgilised väljasõidud ja teatrikülastused)
- ülekoolilised – traditsioonilised ülekoolilised üritused, mida viiakse läbi projektidena,
- Osalemine koolidevahelistes, vabariiklikes või rahvusvahelistes projektides – kool valib igal aastal Haridusministeeriumi, erinevate fondide või rahvusvaheliste organisatsioonide poolt väljakuulutatud haridus- või kasvatusalastest projektidest olenevalt nende mahust 1-2 kooli arengusuundadele vastavat projekti, milles osaleda.

Projektide kavandamist ja läbiviimist nõustab kooli juhtkond, iga projekti läbiviimise eest vastutavad konkreetsed isikud määratakse õppeaastate kaupa kooli üldtööplaani koostamise käigus.

Tundide jaotus klassiti

Õppe- ja kasvatuskorralduse põhivorm on õppetund. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna.

Õpilaste suurim lubatud nädalakoormus põhikooli klassides on:

- 1. klass – 20 õppetundi;
- 2. klass – 23 õppetundi;
- 3. ja 4. klass – 25 õppetundi;
- 5. klass – 28 õppetundi;
- 6. ja 7. klass – 30 õppetundi;
- 8. klass – 32 õppetundi;
- 9. klass – 34 õppetundi.

Õppe- ja kasvatustegevus on korraldatud:

- traditsiooniline korraldus (kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel);

Õppe- ja kasvatusesmärkide täitmist toetab õppekeskkond, kus:

- õpilaste, õpetajate, kooli juhtkonna ja lastevanemate omavahelised suhted põhinevad lugupidamisel ning demokraatial;
- on olemas õppekava elluviimiseks vajalikud õppevahendid ja -materjalid;
- järgitakse tervisekaitse- ja ohutusnõudeid;
- luuakse tingimused õpilase ja õpetaja arenguks;
- on esteetiliselt kujundatud otstarbeka sisustusega ruumid.

I kooliastme tunniarv

Õppeaine	Kohustuslik tundide arv (RÕK)	Kooli tundide arv	I	II	III
Eesti keel	19	20	6	8	6
A-võõrkeel (inglise keel)	3	4			4
Matemaatika	10	13	4	4	5
Loodusõpetus	3	3	1	1	1
Inimeseõpetus	3	3	1	1	1
Muusikaõpetus	6	6	2	2	2
Kunsti- ja tööõpetus	9	9	3	3	3
Kehaline kasvatus (sh rütmika)	8	9	3	3	3
Male	0	1		1	
Kokku tunde nädalas			20	23	25

Õppetegevus I kooliastmel

I kooliastmel (1.–3. klassis) on temaatiline rõhuasetus kodu ja meie suhtel lapse minaga, mina, meie ja kodu suhtel paikkonnaga. 1. klassis on õpetuse põhitaotluseks orienteerumine mängult õppimisele ja õpilase rolli sisseelamine. I kooliastme üldpädevusnõuete keskmes on koolis edukaks õppimiseks vajalikud alusoskused. Kool kasutab aineõpetuslikku tööviisi ja 1. klassis vähesel määral sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest ka üld- ja aineõpetuse kombineeritud varianti. 1. õppeaasta lõpuks minnakse sujuvalt üle aineõpetusele.

Laste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu varieerib õpetaja õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega, ergutab lapsi küsima ja avastama. Õppeprotsessi käigus kujunevad lapsel esmased õpiharjumused ja -oskused, sh oma aja jaotamine ja õpiülesande juures püsimine.

Väärtuskasvatases on olulisimad ülesandeid, kus on vaja järgida käitumisreegleid, teha väärtushinnangutel põhinevaid otsustusi või järeldusi. Õpetaja roll I kooliastmel on iga lapse eneseusu ja õpimotivatsiooni toetamine.

I kooliastmel taotletavad üldpädevused eeldavad et kooliastme lõpuks õpilane:

- suhtub endasse positiivselt;
- on viisakas, täidab lubadusi;
- suhtub hoolivalt asjadesse, sest teab, et need on loodud inimeste tööga;
- käitub loodust hoidvalt;
- hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest, tahab olla terve;
- tahab olla aus ja õiglane, mõistab *oma-võõras-ühine* tähendust;
- mõistab, et inimeste soovid ja võimalused on erinevad, tunnustab kaaslaste õigust olla erinev;
- teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida;
- hindab oma perekonda, klassi ja kooli, oskab olla hea kaaslane;
- tunneb ja austab oma kodupaika, kodumaad, riiki, Eesti riikluse sümboleid ja nendega seostuvaid käitumisreegleid; teab oma rahvuslikku kuuluvust, suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest;
- oskab ilu märgata ja hinnata;
- hindab loovust, tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- püüab konflikte rahumeelselt lahendada;
- oskab ohutult liigelda, vältida ohtlikke olukordi, ohuolukorras abi kutsuda; teab, kuhu oma murega pöörduda;
- oskab käivitada ja kasutada lihtsamaid arvutiprogramme;
- oskab õppida üksi ja koos teistega, paaris ja rühmas; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;

- oskab koostada päevakava ja seda järgida, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ja puhkamise vahel;
- oskab end häälestada õppeülesandega toimetumisele ja oma tegevusi õppeülesande täitmisel mõtestada

II kooliastme tunnijaotusplaan

Õppeaine	Kohustuslik tundide arv (RÕK)	Kooli tundide arv	IV	V	VI
Eesti keel	15	15	5	5	5
A-võõrkeel (inglise keel)	9	14	4	5/3	5/3
B-võõrkeel (vene keel)	3	3			3
Matemaatika	13	14	4	5	5
Loodusõpetus	7	7	2	2	3
Ajalugu	3	4		2	2
Inimeseõpetus	2	2		1	1
Ühiskonnaõpetus	1	1	1		
Muusikaõpetus	4	4	2	½	1
Kunstiõpetus	3	3	1	1	1
Kehaline kasvatus	8	8	3	3	2
Tööõpetus	5	5	1	2	2
Arvutiõpetus	-	3	1	1	R/1
Klassijuhataja			1	1	1
Kokku tunde nädalas			25	28	30

R-ringitund

Õppetegevus II kooliastmel

II kooliastmel (4.–6. klassis) on õppekavaterviku kujundamise alus mina, meie ja kodu suhetes Eestiga. II kooliastmel jõuab õpilane murdeikka. Et õppida tasakaalustama oma erinevaid rolle, vajab II kooliastme õpilane õppeülesandeid, mis võimaldavad rollikonflikte läbi mängida ja neile lahendusi otsida. Paaris ja rühmas täidetavate õppeülesannete puhul loob õpetaja situatsioone, kus on võimalik pälvida ka kaaslaste tunnustust.

II kooliastmel on eriti oluline toetada õpimotivatsiooni. Õppeülesandena on kohane osalusrõõmu pakkuv selgelt vormistatud tulemustega töö, mida on võimalik tutvustada koolis

ja väljaspool kooli. Endiselt on tähtsal kohal õpioskuste kujunemine; kasutatakse ülesandeid, mille eesmärgiks on õppima õppimise teadvustamine iseendale ja kaaslastele.

Väärtuskasvatases on tähtsal kohal väärtuste selginemist ja ideaalide kujunemist soodustavate õppesituatsioonide loomine. Õpetaja olulisim ülesanne on õppeprotsessi eesmärgiteadlik suunamine, õpilaste õpitahte ja õpihuvi toetamine.

II kooliastme lõpuks omab õpilane järgmisi üldpädevusi:

- teab oma tugevaid ja nõrku külgi, püüab selgusele jõuda oma huvides ja püüdlustes;
- on leidnud endale sobiva harrastuse, omab üldist ettekujutust töömaailmast;
- peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne, tunneb vastutust oma tegude eest;
- on seaduskuulekas, järgib ühiselu norme;
- tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi, mõistab kompromisside vajalikkust;
- suhtub inimestesse eelarvamusteta; seisab iseenese ja teiste väärkuse eest, hoidub vägivallast;
- hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena, õpilasena; püüab leida lahendusi kodus, koolis ja sõpruskonnas tekkinud probleemidele;
- tunnetab end oma rahvuse liikmena, oma riigi kodanikuna;
- suhtub lugupidavalt teistesse rahvastesse ja nende kultuuridesse;
- väärtustab kunstiloomingut, soovib end kunstivahendite abil väljendada;
- väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- väärtustab säästvat eluviisi;
- oskab teha koostööd, täidab rühmas erinevaid rolle;
- tunnustab ja aitab kaaslasi, hindab enese ja kaaslaste töö tulemusi;

- oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida vajalikku teavet erinevatest allikatest, teavet tõlgendada, kasutada, edastada;
- oskab teha vahet faktil ja arvamusel, tunneb ja kasutab lihtsamaid *põhjus-tagajärg-, eesmärk-vahend*-seoseid nähtuste kirjeldamisel ja seletamisel;
- oskab kasutada arvutit ja Internetti suhtlusvahendina, oskab arvuti abil vormistada tekste;
- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, tunneb õpivõtteid, oskab neid kasutada vastavalt õppeülesande iseärasustele;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata, oma eksimusi näha ja tunnistada, oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta.

III kooliastme tunniplaan

Õppeaine	Kohustuslik tundide arv (RÕK)	Kooli tundide arv	VII	VIII	IX
Eesti keel ja kirjandus	12	12	4	4	4
A-võõrkeel (inglise keel)	9	13	5/3	4/3	4/3
B-võõrkeel (vene keel)	9	9	3	3	3
Matemaatika	13	13	4	4	5
Loodusõpetus	2	2	2		
Geograafia	5	5	1 /2	2	2
Bioloogia	5	5	2	1	2
Keemia	4	4		2	2
Füüsika	4	4		2	2
Ajalugu	6	6	2	2	2
Inimeseõpetus	1	1	1		
Ühiskonnaõpetus	2	2		1	1
Muusikaõpetus	3	3	1	1	1
Kunstiõpetus (sh joonestamine)	3	3	1	1	1
Kehaline kasvatus	6	6	2	2	2
Tööõpetus	5	5	1	2	2
Arvutiõpetus	-	3	1	1/R	R/1
Klassijuhataja			1	1	1
Kokku tunde nädalas			30	32	34
Valikained					

R-ringitund

Õppetegevus III kooliastmel

III kooliastmel (7.–9. klassis) on temaatiline rõhuasetus minasuhetel ümbritsevate inimeste, eriti eakaaslastega, ning minasuhetel maailmaga. III kooliastme lõpuks peab õpilane määratlema oma edasise õpitee. Seetõttu asetuvad tähtsale kohale õppeülesanded, mis võimaldavad õpilastel oma valikuid teadvustada, mõista otsuste tagajärgi oma elutee seisukohalt. On oluline, et õpilane mõistaks hariduse ja tööturu seoseid. Selleks saab kasutada ka kutse-eelsele õppele orienteeritud valikaineid, projekte, ekskursioone.

Õpipädevuse seisukohalt on olulised õppeülesanded, mis võimaldavad kasutada erinevaid õpistrateegiaid, neid teadvustada. Endiselt on tähtsad projektülesanded; lisanduma peaksid lihtsamad uurimisülesanded, kus õpilane otsib iseseisvalt informatsiooni, analüüsib ja üldistab seda. Õpimotivatsiooni languse vältimiseks peaksid õpilased lahendama huvikohaseid individuaalseid õpiülesandeid. Õpimotivatsiooni toetab koostöö rühmas ja kaaslaste ning õpetaja tunnustus edukalt täidetud ülesande puhul.

Väärtuskasvatases asetub tähtsale kohale kodaniku kasvatamine, mis toetab ühiskonnas toimetulekut. Õpetaja olulisemateks ülesanneteks on toetada õpilase arengut, ainealaste teadmiste omandamist, iseseisva töö oskuste kujunemist, õpitahte tugevnemist ja eneseusu suurenemist, mõjutada väärtushinnanguid.

Põhikooli lõpuks omab õpilane järgmisi üldpädevusi:

- on adekvaatse enesehinnanguga, tunneb oma võimeid, huvisid, kavandab neist lähtuvalt oma õpitee, arvestades ka tööturu suundumusi;
- on avatud enesearendusele;
- on oma riigi lojaalne kodanik, omab põhiteadmisi ühiskonnast ning riiklusest, nende toimimisest, kodanikuõigustest ja -kohustustest; teab, et seaduste mittetundmine ei vabanda õiguserikkumist;
- austab väarikust ja inimõigusi, hoidub vägivallast, oskab sellele vastu seista;
- väärtustab maailma kultuurilist mitmekesisust, oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas;

- väärtustab kultuuri ja inimese loovust, oskab hinnata kunsti ja soovib end kunstivahendite abil väljendada;
- väärtustab säästvat eluviisi; oskab näha inimtegevuse mõju loodusele;
- väärtustab terveid eluviise, hoolitseb oma vaimse ja füüsilise tervise eest;
- oskab õppida: seada õppimise eesmärged, valida ja kasutada sobivaid õpivõtteid, hinnata oma õpitegevust;
- oskab näha põhiseoseid looduses, looduse, inimtegevuse ja tehnoloogia seoseid; tunneb tähtsamaid sotsiaalse manipuleerimise viise, mõistab meediatekstidele kriitilise lähenemise vajalikkust;
- oskab nähtusi, olukordi ja probleeme analüüsida ja üldistada, selle tulemusi oma tegevuse kavandamisel, valikute tegemisel ja hindamisel rakendada;
- püüab teha teadlikke valikuid, näha ette valiku tagajärgi;
- oskab üldjoontes kavandada ühistegevuse eesmärged ja eesmärkideni jõudmiseks vajalikke tegevusi, jaotada tööülesandeid, koostada ajakava;
- oskab iseseisvalt kasutada arvutit õppimis- ja töövahendina, on omandanud põhikoolilõpetaja tehnoloogiaalased pädevused;
- oskab suhelda, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, rühmas arutleda;
- oskab oma arvamust kujundada, põhjendada, kaitsta, vajadusel muuta;
- oskab kasutada eri märgisüsteeme informatsiooni vastuvõtmiseks, talletamiseks, tõlgendamiseks, edastamiseks ja loomiseks;
- tunneb uurimistöö ja arendusprojektide koostamise algtõdesid ja oskab neid vajadusel rakendada.

Nõuded õpetaja töökavale

1. Töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö klassis. Selle koostamine ja arendamine kuulub aineõpetaja ja klassiõpetaja edaspidi **õpetaja** pädevusse.
  2. Õpetaja kujundab kooli õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse.
  3. Töökava koostamise ning rakendamise saab õpetaja endale suuremad õigused, aga ka suurema vastutuse õpilaste ja nende vanemate ees. See on koolikultuuri teadvustamise protsess. Muutub õppetöö planeerimine, sisu, kontrollimine, kogu õppetöö korraldus.
  4. Aineõpetaja töökavad konkretiseerivad kooli õppekava üldosa ja ainekavasid ainete lõikes lähtuvalt õppeaasta tööplaanist, klassi õpilaskonnast.
  5. Töökavad on vormistatud õppeveerandite kalenderplaanina.
  6. Õppesisu on liigendatud ulatuslikumate õpeteemade järgi. Näidatud on olulisemad alateemad, käsitletavat põhimõistet, kasutatavad meetodid, integratsioon teiste ainetega, õppekirjandus jm. õppematerjal; oodatavad õpitulemused ja nende kontrollimise ja hindamise aeg ning moodused.
  7. Õpetaja töökava õppesisu osas kavandatakse täpselt eesmärgistatud õppeülesanded õpitulemuste saavutamiseks.
  8. Otsustused, mida õpetaja on teinud oma eripära määratledes, kajastuvad töökava õppesisu osas.
9. Õpetaja töökava on õpetaja põhitöövahend, mis pidevalt täieneb ja muutub. Kõik töökavas jooksva töö käigus kooli sisemisest töökorraldusest tingitult toimunud või plaanitud muudatused fikseerib õpetaja märkuste lahtris.
10. Õpetaja koostab iga klassi ja aine kohta, kus ta tunde annab töökavad . Töökava koostamise aluseks on kooli õppekava ning ainekava . Töökavad tuleb esitada direktori asetäitjale õppe- ja kasvatusalal kinnitamiseks hiljemalt veerandi esimese õppenädala jooksul

Klassijuhatajatöö eesmärgid

Koolis on igal klassil klassijuhataja, kelle töö põhieesmärk on klassi kui tervikkollektiivi kujundamine huvitava ja kasuliku ühistegevuse kaudu ning üksteist toetava õhkkonna loomine.

Klassijuhataja täidab järgmisi tööülesandeid:

- õpilaste õpitulemuste jälgimine
- koostöö korraldamine kooli ja kodu vahel
- koostöö kooli logopeediga õpiraskuste ja koolikohustuse mittetäitmise esimeste ilmingute korral, probleemide ning konfliktsituatsioonide lahendamisel;
- õpilaste huvide, võimete ja püüdluste väljaselgitamine ja nende suunamine kooliväliste harrastuste leidmisel;
- vajadusel õpilaste ja nende vanemate nõustamine.

Klassijuhataja tegeleb oma klassiga üldtööajal ja üks kord nädalas klassijuhatajatunnis. Klassijuhatajatund on tunniplaanis 1.-3. klassides klassijuhataja poolt valitud ajal, 5.-9. klassidel üks kord nädalas, 5.-8. paralleelklassidel võimalusel ühel ajal. See annab võimalusi erinevate klassijuhatajate koostööks.

Klassijuhatajatunni töövormidena soovitab kool:

- vestlust, arutelu, diskussiooni
- lektori loengut, ajurünnakut, mõttetalguid
- õpilase ettekannet,
- kohtumist huvitavate inimestega, ekskursioone
- muuseumi, näituse, nõustamiskeskuse jms külastamist

- küsitlust, teste.

Klassijuhataja planeerib oma töö klassiga terveks õppeaastaks, koostab klassijuhataja tööplaani ja esitab selle 30. septembriks kooli direktorile kinnitamiseks

Klassijuhataja tööplaani sisaldab:

- hinnangut möödunud õppeaasta klassijuhatajatööle;
- ülevaadet möödunud õppeaasta üritustest;
- klassijuhatajatöö eesmärke alanud õppeaastaks
- klassijuhatajatundide temaatikat alanud õppeaastaks.

Klassijuhatajatundide teemad kavandab iga klassijuhataja arvestades

- klassi kui kollektiivi eripära
- klassijuhatajatöö eesmärke
- klassi õpilaste huve ja soove
- kooli ÕK ja aasta eesmärke

Klassijuhatajatöö eesmärgid I kooliastmel

Esimesel kolmel kooliaastal õpib ja areneb laps kõige kiiremini. Ta on vastuvõtlik nii heale kui halvale. Õigete väärtushinnangute ja harjumuste kujunemine I kooliastmel on edukuse ja toimetuleku trump järgmisteks eluetappideks. Sellest tulenevalt on klassijuhataja ülesandeks:

õpetada last

- käituma viisakalt ja suhtuma mõistvalt inimeste erinevustesse;
- arvestama inimeste erinevate arvamustega ja lahendama konflikte rahumeelsel teel;
- tegema vahet fantaasia ja tegelikkuse vahel
- mõistma koostöö vajalikkust
- planeerima oma aega, et jääks ruumi ka harrastustele ja puhkusele

- ratsionaalselt õppima, kasutama teadmisteid, lisamaterjale
- otsima ja avastama uut ning seostama seda olemasolevate teadmistega
- hoidma puhtust ja korda ning hoolitsema oma välimuse eest
- hoidma loodust, olema säästlik tarbija ja suhtuma hoolivalt inimese tööga loodud asjadesse
- ohutult liiklema, vältima ohtlikke olukordi ja tegutsema õigesti õnnetusjuhtumi korral (tulekahju, avarii, trauma)
- tundma Eesti riigi sümboleid ja nendega seonduvaid käitumisreegleid
- suhtuma iseendasse ja oma rahvusesse lugupidavalt

kasvatada lastes

- austust oma vanemate, kodu ja kooli ning kodumaa vastu
- heasoovlikkust ja tähelepanelikkust teiste inimeste suhtes
- vastutustunnet ja tahtejõudu püstitatud eesmärkide saavutamisel
- ausust

arendada lastes järgmisi oskusi

- toimetulek iseendaga
- oma käitumise analüüsimine erinevates olukordades
- vaatlemine, kuulamine, võrdlemine, väljendamine, esinemine
- üksi ja koos teistega õppimine
- kriitiline ja loov mõtlemine
- ilu hindamine

kujundada lastes teadmist, et

- iga inimese ja muu elusolendi elul on suur väärtus
- kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata, narrida, lüüa
- inimeste soovid ja võimalused on erinevad
- tuleb järgida ja austada seadusi.

Klassijuhatajatöö eesmärgid II kooliastmel

Õpetada õpilasi

- tegema tulemuslikku koostööd
- ea- ja jõukohaseid õpivõtteid kasutades saavutama paremaid tulemusi
- kavandama ning hindama oma tegevust
- väärtustama kunstiloomingut
- väärtustama tervislikku ja säästvat eluviisi
- suhtuma kriitiliselt inimese pahedesse (tubakas, alkohol, narkootikumid)

Kasvatada õpilastes

- isamaalisust ja seadusekuulekust
- hoolivat suhtumist oma tervisesse
- vastutustunnet ja tahtejõudu
- ausust, väarikust ja täpsust
- sallivust kaasinimeste, nende tegevuse ning aja vastu
- armastust ja hoolivust looduse suhtes

Arendada õpilaste

- toimetulekuoskusi (sh info hankimine ja kasutamine)
- eneseanalüüsivõimet
- ilumeelt ning eneseväljendusoskust

Suunata ja julgustada õpilast

- ennast avastama ja püüdlusi realiseerima (tegelemine oma huvidega, spordiga)
- olema isikupärane
- avaldama oma arvamust ja ideid ning neid teostama

Suunata õpilaste

- maailmavaatelisi tõekspidamisi, ja väärtushinnanguid
- hoiakuid enese ja teiste suhtes

Klassijuhatajatöö eesmärgid III kooliastmel

Õpetada õpilasi

- püstitama eesmärgi ja leidma teid eesmärkideni jõudmiseks
- kavandama ja hindama oma tegevust
- kasutama tulemuslikke õpivõtteid
- toime tulema murdeea kriisidega ja nendega kaasnevate ohtudega (narkootikumid)

Kasvatada õpilastes

- lojaalsust oma riigi ja kooli suhtes
- seadusekuulekust
- täpsust, tähelepanelikkust, heatahtlikkust, ausust enese ja teiste vastu
- õpitaht ja eneseusku

Arendada õpilastes

- suhtlemisoskust ja –valmidust
- ühiskonnakriitilist meelt ja analüüsivõimet

Aidata õpilastel kujundada

- realistlikku maailmapilti
- positiivseid väärtushinnanguid
- õigeid hoiakuid oma tervise ja elukeskkonna suhtes
- koostöövalmidust
- adekvaatset enesehinnangut (võimed, huvid, õpitulemused)

Suunata õpilasi

- väärtustama oma rahvust ja kultuuri, kultuurilist mitmekesisust, inimese loovust ja kunsti
- väärtustama tervislikku ja säästvat eluviisi
- avatusele ja enesearendusele (enesekasvatus)
- iseseisvusele

Õpilaste nõustamine ja õpiabi osutamine

1.Õpilaste nõustamise ja õpiabi osutamise eesmärgil koolis toimuvad:

- 1)õpilaste arenguestlused; perevestlused
- 2)ainealased konsultatsioonid;

2.Koolis töötab logopeed, kes tegeleb õpilaste, vajadusel ka õpetajate ja lastevanemate teenindamisega vastavalt oma pädevustele, juhindudes õpilase mitmekülgsest arendamisest.

1) Logopeedilise töö eesmärgiks on välja selgitada, ennetada ning korrigeerida suulise ja kirjaliku kõne puudeid. Kõneravi tundidest võtavad osa logopeedilist abi vajavad lapsed, eelkõige lugemis- ja kirjutamisraskustega õpilased. Tundide arv ning töö sisu tulenevad õppeaasta algul uuringute käigus selgunud konkreetse õpilase või õpilasgrupi vajadustest.

Koolilogopeedi töö eesmärk on aidata lugemis- ja kirjutamisraskustega õpilasi:

- arendada lugemis- ja kirjutamisoskust õppuri jaoks maksimaalselt kõrgele tasemele, kuivõrd funktsionaalne kirjaoskus on üks elus toimetuleku soodustegureid;
- korrigeerida hääldepuudeid;
- aidata ületada kõne arengu mahajäämist;

- arendada tähelepanu, mälu, mõtlemist.

Vajadusel nõustab koolilogopeed klassiõpetajaid ja lapsevanemaid õpiraskustega õpilaste õpetamisel.

Koolilogopeedi töö toimub

- nõustamisrühmades suuruses 6-8 õpilast (1.-4. klassi tunnid kaks korda nädalas, 5.-9. klassitunnid üks kord nädalas)
- individuaaltööna hääldepuuetega õpilastele

Koolilogopeedi üheks töövaldkonnaks on 1. klassi tulevate õpilaste kooliküpsuse kindlakstegemine. Individuaalses vestluses lapsega:

- selgitatakse välja lapse vaimse ja sotsiaalse arengu tase,
- kontrollitakse lapse tähelepanu, mälu, mõtlemisprotsesse, üldistusoskust,
- tehakse kindlaks lugemis- ja arvutusoskuse tase.

Õpilaste nõustamisega õpiküsimustes tegelevad väljaspool tunniaega kõik õpetajad, kellel on kohustus võimaldada õpilastele kord nädalas **konsultatsiooni**. Õpetajad teatavad oma konsultatsiooniajad direktori asetäitjale õppe- ja kasvatustöö alal esimese õppenädala jooksul ja need on väljas kooli teadete tahvlil ja õpetajate toas.

Õpiabi osutamiseks töötavad koolis:

- pikapäevarühmad,
- kooliraamatukogu
- avatud arvutiklass

Koolis töötab **pikapäevarühm**:

- 1.-2 klasside õpilaste rühm
- vajadusel ja võimalusel 3. –4. klasside rühm

Pikapäevarühma tegevuse eesmärgid:

- pakkuda õpilastele võimalust viibida peale tunde õpetaja järelvalve all, kuni vanemad on tööl;
- aidata lastel kooli ja kaaslastega kergemini kohaneda mängu ja ühiste ettevõtmiste läbi;
- aidata õpilasi õppimises ja koduste ülesannete täitmisel;
- kujundada lastes iseseisva töö harjumusi;
- arendada õpilaste sotsiaalseid oskusi.

Septembrikuu jooksul selgitatakse välja vajadused ja võimalused 5.-9. klassi õpilastele mõeldud järelõpperühma tegutsemiseks. Selle rühma tegevuse peamised eesmärgid on:

- lisavõimaluste pakkumine õpilastele konsultatsiooni saamiseks erinevates õppeainetes;
- võimaldada kaugemal elavatele õpilastele ning teistes koolides, ringides või treeningutel käivatele õpilastel ooteaega ratsionaalselt koduste ülesannete täitmisel ära kasutada;
- võimalus arvestuslike tööde järeltegemiseks neile õpilastele, kes ei saa seda teha aineõpetaja poolt pakutud konsultatsioonijal.

Pikapäevarühma võetakse õpilased lapsevanema avalduse alusel.

Algklasside pikapäevarühmade päevakava:

- jalutuskäik õues, kui ilm lubas või vaba tegevus klassis (lauamängude mängimine, muinasjuttude või muusika kuulamine)
- eine
- õppetund koduste tööde tegemiseks;

- koduste tööde ülevaatamine õpetaja poolt, vajadusel abistamine

Kooliraamatukogu on õpikeskus, kus õpilasele on loodud kõik võimalused tööks õppekirjandusega ja muude infoalliketega, silmaringi laiendamiseks ning vaba aja sisustamiseks.

Raamatukogu töö eesmärgid on:

- õppekava toetamine;
- lastes lugemis- ja õppimisharjumuse kujundamine;
- võimaldada juurdepääs erinevatele infoallikatele.

Raamatukogus asuvad teatmeteosed, entsüklopeediad, sõnaraamatud ning meediaväljaanded. Raamatukogus saab korraldada raamatukogutunde, väiksemaid üritusi ning õpilastel on võimalus teha koduseid töid, koostada referaate ja lugeda.

Kooliraamatukogu teenuseid võivad kasutada kõik Paikuse Põhikooli õpilased, haldus- ja teenindav personal ning lapsevanemad. Raamatukogu põhiteenused - teavikute kohalkasutus ja laenutamine - on tasuta. Teavikute tagastamistähtaeg on kolm nädalat, Raamatukogu ja lugemistuba oli lugejaile avatud kõigil tööpäevadel.

Õppekirjanduse komplekteerib raamatukogujuhataja tihedas koostöös õpetajatega vastavalt aineõpetajate soovidele ja kooli võimalustele

- vormistab raamatukogu juhataja tellimuse,
- kontrollib tellimuse täitmist,
- edastab saabunud materjalid õpetajateni.

Kooliraamatukogus viiakse läbi raamatukogutunde algklasssidele, ainetunde ja üritusi väiksematele huvigruppidele.

Avatud arvutiklass töötab kaks korda peale õppetunde eesmärgiga anda võimalus:

- õppematerjalide otsimiseks, referaatide, ettekannete, uurimustööde ja esitluste koostamiseks
- veeta kasulikult vaba aega;
- laiendada silmaringi

Kool pakub tulevatele lasteaias mitte käivatele lastele valla lastele kooli **ettevalmistusklassi** teenust. Eesmärkideks on:

- pakkuda positiivseid elamusi koolist, kus laps tulevikus õppima hakkab;
- toetada last kollektiivis iseseisvalt toime tulemisel;
- julgustama oma mõtteid väljendama;
- äratada huvi lugemise ja kirjutamise vastu;
- arendada kuulamisoskust;
- luua kujutlused arvudest, suurustest ja kujunditest.

Ettevalmistusklass töötab järgmiste põhimõtete alusel:

- tunnid toimuvad vähemalt kaks kord nädalas, nädalas on kuus õppetundi;
- õppeaineteks on eesti keel, matemaatika, käeline tegevus;
- õppetöö toimub läbi mängu ja põhirõhk on suulisel eneseväljendusel.

- **Õppekava uuendamise kord**

1. Paikuse Põhikooli õppekava on arenev dokument, mis muutub koos ajaga.
2. Kooliõppekava vaadatakse üle üks kord aastas.
3. Kooliõppekava parandus- ja muudatusettepanekuid võivad esitada kõik õppenõukogu liikmed kirjalikult I õppeveerandi jooksul.
4. Vajalikud parandused ja muudatused viiakse sisse I õppeveerandi lõpul õppenõukogu koosolekul.
5. Kooli direksioon teeb parandused ja muudatused I õppeveerandi jooksul ja esitab uuendatud kooliõppekava õppenõukogule kinnitamiseks iga õppeaasta II veerandi õppenõukogu koosolekuks.
6. Kooliõppekava uuendamise korra täitmise eest vastutab kooli direktor.

Lisa nr. 1 Õpetaja töökava

Töökava vormi otsustavad ainekomisjonid
Reaalainete tööplaani näidis

/kp nädala	Tunde (arv)	Põhiteema/ Alateemad	Põhimõisted	Õppevahendid/ lisamaterjal	Hindamine	M

Lisa nr. 2 Klassijuhataja tööplaan

I. Klassijuhataja poolt planeeritavad temaatilised tunnid, loengud, vestlused.

	Kuupäev	Tunni teema
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		

II. Klassi osavõtt ülekoollistest üritustest

Kuupäev	Üritus	Osavõtjate arv

III. Klassiüritused (ekskursioonid, matkad, õppekäigud, kultuuriüritused)

Kuupäev	Üritus	Osavõtjate arv

IV. Koostöö lastevanematega

Kuupäev	Üritus	Osavõtjate arv

V. Õpilaste nõustamine, õpiabi osutamine

Kuupäev	Teema, probleem, valdkond	Kellele suunatud

VI. Kokkuvõtte klassi tegevusest, arengust, probleemidest, töö eesmärkide täitmise analüüs ja hinnang tööle möödunud õppeaastal.

Lisa nr. 3 Tunnivaatluskava

Klass:		Aine:	
Õpetaja:		Kuupäev:	

Tunni teema:

Õpetamine	Hinnang	Õppimine	Hinnang
Õpetaja ainetundmine		Teadmiste, oskuste, omandamine	
Põhioskuste õpetamine		Õpilastepoolne pingutus	
Tunni planeerimine		Õpilastepoolne tulemuslikkus	
Õpieesmärgi saavutamine		Õpilaste huvi	
Õpimeetodite efektiivsus		Õpitöö individualiseerimine	
Õpilaste aktiivsus		Iseseisvus	
Õpilaste juhendamine		Koduste ülesannete kontroll ja tagasiside	
Tunni tempo			
Lisamaterjalide kasutamine			
Hindamine			
Läbivad teemad			
Kodutöö selgitamine			

Hinnang antakse 5-pallisüsteemis (5 – väga hea, 2 – nõrk)

Hinnangute põhjendamine:

Lisa nr. 4 Hinnang atesteeritava õpetaja tööle.

I. Vastavus õpetaja üldpädevusnõuetele

Pädevus	Väga hea	Hea	Piisav	Eba-piisav
1) aine- või erialane ja didaktiline pädevus;				
2) oskus kujundada turvalist õpikeskkonda ja arendada õppekava, aidata kaasa õppijate ning õpetajate üksteist toetavate töösuhete kujunemisele;				
3) oskus leida õppeainetevahelisi seoseid ja realiseerida õppeainetevahelise integratsiooni võimalusi, teha koostööd teiste õpetajatega;				
4) oskus juhtida õppe- ja kasvatustööd, sealhulgas heterogeenses rühmas, ning nõustada õppijaid ja nende lähedasi;				
5) teadmised mitmekultuurilise õpikeskkonna probleemidest ja nende lahendamisviisidest;				
6) oskus kasutada erineva ettevalmistuse, taseme ja vajadustega õppijatele sobivaid õppe- ja hindamismeetodeid;				
7) suutlikkus märgata arenguhälbeid, sotsiaalseid hälbeid ja väärkohtlemist ning neile adekvaatselt reageerida;				
8) oskus kujundada inimvõimete ja -toimingute kohast ergonoomilist õpikeskkonda;				
9) suhtlus- ja eneseväljendusoskus, eesti keele ja võõrkeelte oskus ning oskus kasutada kaasaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalusi;				
10) valmidus suunata õppijaid osalema ühisseisukohtade kujundamises ning esindama ennast, õppeasutust ja õpilaskonda;				
11) valmidus meeskonnatööks ja edasiseks professionaalseks arenguks.				

II. Vastavus klassiõpetaja ja põhikooli aineõpetaja üldpädevusnõuetele

Pädevus	Väga hea	Hea	Piisav	Eba-piisav
1) aine- või erialane ja didaktiline pädevus;				
2) oskus kujundada turvalist õpikeskkonda ja arendada õppekava, aidata kaasa õppijate ning õpetajate üksteist toetavate töösuhete kujunemisele;				
3) oskus leida õppeainetevahelisi seoseid ja realiseerida õppeainetevahelise integratsiooni võimalusi, teha koostööd teiste õpetajatega;				
4) oskus juhtida õppe- ja kasvatustööd, sealhulgas heterogeenses rühmas, ning nõustada õppijaid ja nende lähedasi;				
5) teadmised mitmekultuurilise õpikeskkonna probleemidest ja nende lahendamisviisidest;				
6) oskus kasutada erineva ettevalmistuse, taseme ja vajadustega õppijatele sobivaid õppe- ja hindamismeetodeid;				
7) suutlikkus märgata arenguhälbeid, sotsiaalseid hälbeid ja väärkohtlemist ning neile adekvaatselt reageerida;				
8) oskus kujundada inimvõimete ja -toimingute kohast ergonoomilist õpikeskkonda;				
9) suhtlus- ja eneseväljendusoskus, eesti keele ja võõrkeelte oskus ning oskus kasutada kaasaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalusi;				
10) valmidus suunata õppijaid osalema ühisseisukohtade kujundamises ning esindama ennast, õppeasutust ja õpilaskonda;				
11) valmidus meeskonnatööks ja edasiseks professionaalseks arenguks.				

Lisa nr. 5 Kooli üldtööplan (nädala plan)

Kuupäev, päev	Juhtimine, koosolekud	Sisekontroll, atesteerimine, töö komisjonides, eksamid, arvestused	Koolitused, lähetused, sõidud õpilastega	Klasside tegevus, ÕOV	Huvitegevus, sporditegevus, kooli esindamine
<i>Nädala peamine ülesanne:</i>					
E					
T					
K					
N					
R					
L					
P					

